

LEGO

- en bremsekloss for likestillingen?

Et forskningsprosjekt av Laura Aadland og Silje Rame

Innholdsfortegnelse

Forord	3
Bakgrunn for prosjektet	4
Valg av problemstilling	5
Valg av metode	5
Feilkilder	7
Legos historie	8
Kjønnsroller og likestilling	9
LEGOs ansvar	10
Drøfting av resultater	10
Jenters plassering av Legofigurene	10
Gutters plassering av Legofigurene	11
Jenters oppførsel under den deltagende observasjonen	12
Gutters oppførsel under den deltagende observasjonen	12
Sammenlikning av gutters og jenters plasseringer og oppførsel	13
Konklusjon	13
Avsluttende refleksjoner	14
Litteraturliste	16
Vedlegg	16

Forord

Da vi bestemte oss for å delta i Holbergprisen i Skolen høsten 2013, startet vi umiddelbart å vurdere ulike tema og problemstillinger som ville være mulig å bruke som utgangspunkt for vår oppgave. Vi ønsket å forske på noe som fanget vår interesse, og som under prosessen ville være inspirerende for oss. Vi tok oss god tid til å vurdere fordeler og ulemper ved de ulike temaene, for til slutt å ende opp med et samfunnsaktuelt og engasjerende tema.

Denne forskningsprosessen har vært svært lærerik og meningsfull på mange måter. Vi har fått innsikt i mange nye felt og områder, fått muligheten til å utfolde oss innenfor forskning og tilegnet oss mye ny kunnskap som er verdt å ta med seg videre. Med andre ord; vi har fått et lite innblikk i en forskers hverdag.

Prosesen har vært veldig spennende, men også utrolig krevende. Det har oppstått flere problemer som vi i starten ikke hadde tatt i betraktning. Disse erfaringene har vi lært mye av. I starten var det vanskelig å se for seg hvordan forskningen skulle foregå, og hvordan vi skulle utforme vår forskningsprosess. Slike utfordringer synes vi at vi har klart å løse sammen underveis.

I denne anledning vil vi gjerne takke vår historie- og filosofilærer Tove Rosland, som har veiledet oss under denne forskningsprosessen. Vi vil også takke forsker ved Universitetet i Bergen (UiB), Eivind Seland, som har hjulpet oss med gode innspill og ideer, og som har vært hjelpsom i problematiske situasjoner. Vi vil også rette en stor takk til deltakerne som stilte opp til observasjoner og intervju.

God lesning!

Bakgrunn for prosjektet

Utgangspunktet for vår oppgave er brevet til 7 år gamle Charlotte Benjamin fra Storbritannia. I februar 2014 sendte hun et brev til leketøysprodusenten Lego. I brevet skriver hun:

«Dear Lego company,

My name is Charlotte. I am 7 years old and I love legos but I don't like that there are more Lego boy people and barely any Lego girls.

Today I went to the store and saw legos in two sections the girls in pink and the boys blue. All the girls did was sit at home, go to the beach, and they had no jobs but the boys went on adventures, worked, saved people, and had jobs, even swam with sharks.

I want you to make more Lego girl people and let them go on adventures and have fun ok!?

Thank you.

From Charlotte

I brevet gir Charlotte Benjamin uttrykk for sin frustrasjon over Lego og deres kjønnsstereotypiske leker. Hun hadde nettopp besøkt en leketøysforretning, og sett at Lego lager forskjellige byggesett basert på svært tradisjonelle og begrensede kjønnsroller. Hun synes det er trist at Legokvinnene og jentene kun er plassert i hjemmene eller for eksempel på stranden, og at de sjelden har noe arbeid. Legomennene har derimot alltid arbeid, og de får delta på spennende og eventyrlige aktiviteter¹.

Dette brevet fikk stor oppmerksomhet etter at Charlottes mor valgte å sende en kopi av det til *Sociological Images*, som postet det på Twitter. Brevet ble deretter delt av flere tusen på sosiale medier, og skapte mye debatt. Leketøysprodusenten Lego responderte på brevet fra Charlotte Benjamin. Der fortalte konsernet at de i fremtiden skulle fokusere på å inkludere flere kvinnelige og aktive figurer. De håpet at dette ville skape økt interesse for Lego, også blant jenter².

¹ Molloy, Mark

<http://metro.co.uk/2014/02/01/charlotte-benjamin-girl-sends-letter-to-lego-about-gender-stereotypes-in-toys-4286634/> (Nedlastet 5. mars 2014)

² Lego responderer på Charlotte Benjamins brev.

<https://shine.yahoo.com/parenting/lego-responds-to-7-year-old-girl-s-awesome-letter-204212972.html> (Nedlastet 29.03.14)

Valg av problemstilling

Tidlig i forskningsprosessen begynte vi å tenke på en passende problemstilling som vi kunne bygge vår oppgave på. Vi ønsket å formulere en problemstilling som ville stemme med vårt arbeid og emne. Vi har fra tidligere oppgaver erfart at problemstillingene lett kan bli mistolket, og vi var derfor opptatt av å være så klare som mulig. Å komme fram til den endelige problemstillingen var en utfordring. Vårt forskningsprosjekt baserer seg på barn og Lego. Det er ikke tvil om at Lego produserer figurer som fremstiller tradisjonelle og gammeldagse kjønnsroller. Det er derfor sannsynlig at Lego er med på å forsterke barns forståelse av at det knyttes spesielle og ulike forventninger og roller til de ulike kjønnene. Vi ønsket en problemstilling som ville framstå som kort og presis for våre lesere, og vi endte til slutt opp med denne:

«Fører Legos kjønnsstereotypiske leker til at barn bruker de ulike Legofigurene i tråd med et tradisjonelt kjønnsrollemønster?»

Ut i fra problemstillingen formulerte vi følgende hypoteser:

1. *Jenter vil velge å leke med typisk jentelego, og vil plassere Legofigurene etter et tradisjonelt kjønnsrollemønster.*
2. *Gutter vil velge å leke med typisk guttelego, og vil plassere Legofigurene etter et tradisjonelt kjønnsrollemønster.*

Valg av metode

I løpet av arbeidet med dette temaet diskuterte vi hvilken metode vi skulle benytte for å hente inn data. Vi bestemte oss for å bruke en kvalitativ metode. Det vil si at vi har gått i dybden på et smalt felt, og samlet inn data ved hjelp av deltakende observasjon. Hver observasjon av barna har hatt en lengde på 4-6 minutter. Under den deltakende observasjonen valgte vi å observere to barn på samme tid. Siden vi var to om prosjektet, kunne vi konsentrere oss om ett barn hver.

Observasjonsobjektene ble helt tilfeldig

utvalgt, og vi observerte til sammen 25 barn: 15 jenter og 10 gutter i alderen 6-11 år. For at vi skulle få et representativt utvalgt til vår forskning, valgte vi å besøke to barneskoler. Slik deltok barn fra to deler av Bergen. Våre deltakere har også forskjellig bakgrunn, (sosial tilhørighet,

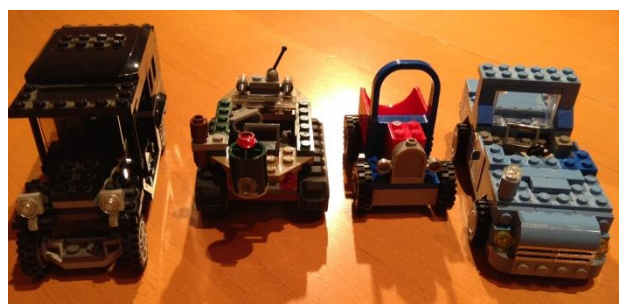

innvandringsbakgrunn, og lignende) men vi har valgt å ikke fokusert på dette, men på deres valg og tenkemåte. Alle observasjonsobjektene ble bare identifisert med alder og kjønn. Vi valgte kun å bruke disse to identifikasjonsmarkørene, slik at vår forskning i ettertid vil framstå som sikker og troverdig, men også fordi det da vil være umulig å spore opp observasjonsobjektene. Under den deltakende observasjonen, benyttet vi, som observatører, oss av et enkelt, selvlaget skjema. På denne måten hadde vi kontroll over hva vi skulle observere og se etter.

Grunnen til at vi valgte å bruke kvalitativ metode framfor kvantitativ metode, var fordi vi mente at en anonym kvantitativ spørreundersøkelse blant barn ville være problematisk. For oss ville det da ha vært en utfordring å formulere gode nok spørsmål som ville gjøre det mulig for barna å forstå og oppfatte på samme måte som oss. Dette kunne endt i misforståelser og feiltolkning av de ulike spørsmålene. Vi mente dermed at den deltakende observasjonen ville gi oss et godt og bredt resultat.

Vi kom i kontakt med de to barneskolene via mail og telefon, og avtalte tidspunktene for den deltakende observasjonen. Da vi møtte opp på angitt tidspunkt hadde vi med oss Lego, og fikk tildelt ett rom hvor vi kunne ta inn grupper på to og to barn. Vi satte opp vår medbrakte Lego på midten av et lite gruppebord, hvor barna hadde god tilgang på Legoen fra alle kanter. På den ene siden av brettet valgte vi å sette opp typisk guttelego (blant annet ulike bilder og hester). Denne siden av brettet inneholdt dermed ulike aktiviteter bestående av eventyr og spenning. På den andre siden av brettet valgte vi å sette opp typisk jentelego som inneholdt et hus, en solseng og mat – altså aktiviteter som foregår i hjemmet. Mellom disse to leketøysanretningene valgte vi å plassere åtte ulike Legofigurer: fire menn og fire kvinner. Etter å ha forhørt oss om alder og kjønn, snakket vi litt med barna og beskrev Legoen så objektivt som

mulig, og fortalte dem at de kunne leke med klossene og figurene slik de selv ønsket. Vi ønsket å observere hvilken side barna valgte å plassere de ulike Legofigurene på. Samtidig var det viktig å ta i betraktning hvilket utseende og

yrke figurene var plassert innenfor. Vi valgte også å ta med noen andre faktorer som vi mente kunne spille en viktig rolle for våre resultater. Dette var faktorer som for eksempel om leken ble utført på en voldelig måte eller ikke, om barnas beslutninger var raske eller nølende og om barna lekte alene eller sammen. Under observasjonen stilte vi i noen tilfeller barna spørsmål om hvorfor de valgte å gjøre ulike plasseringer av Legofigurene. Samtidig var vi opptatt av å ikke stille barna spørsmål som ville påvirke deres valg i leken.

Feilkilder

Det er viktig å ta høyde for eventuelle feilkilder som kan ha ført til ujevnheter og svekkelse av våre resultater. Under prosessen oppsto det små problemer som vi ved forskningsprosjektets start ikke hadde tatt i betraktning.

Et vanlig ankepunkt mot en deltakende observasjon er at den som forsker i noen tilfeller kan påvirke den man forsker på. Vi forsøkte å være så objektive som mulig, og blandet oss ikke inn i barnas lek. Vi kommenterte heller ikke leken underveis og fortalte dem ikke om hvordan vi utførte undersøkelsen.

Vi fikk kun mulighet til å observere 25 barn i lek, og dette kan ha ført til at vi fikk et mindre sikkert resultat. Vi mener likevel at våre data er representative, ettersom vi besøkte to sentrale, men svært forskjellige skoler fordi dette kan ha vært en viktig faktor for et bredere resultat. Vi planla i begynnelsen å delta på opp til 40 deltakende observasjoner, men dette fikk vi dessverre ikke mulighet til.

Valg av barn som har deltatt som observasjonsobjekter har vært helt tilfeldige. Vi har ikke fått bakgrunnsinformasjon fra barna, og vet ingenting om deres etniske bakgrunn og historie. Uten å kunne si dette sikkert, kan barnas valg under leken ha vært påvirket av tidligere erfaringer og rammer de har med seg hjemmefra.

En feilkilde kan også ha vært barnas lek under den deltakende observasjonen. Barna kan ha følt seg usikre, og leken de utførte var nødvendigvis ikke representativ for leken de vanligvis utfører. Deres lek under de minuttene vi observerte dem, kan derfor ha vært helt tilfeldig, og på noen måter annerledes enn vanlig. I tillegg kan barna ha blitt farget av oss og situasjonen de befant seg i, og de kan ha blitt usikre da de skjønnte at dette ikke bare var en vanlig lek. Vi prøvde derimot å la leken foregå på vanlig måte, slik at barna ikke skulle føle observasjonen som ubehagelig.

En siste feilkilde kan ha vært vårt valg av Legosett. Ettersom at vi ikke brukte Lego spesielt laget for jenter (som bl.a. ofte har rosa og lyse farger), kan dette ha ført til at noen av jentene kan ha oppfattet denne Legoen som lite interessant. Vi brukte en blanding av ulike byggesett som vi satte sammen til ett, men som framsto som mer variert enn den stereotypiske gutte- og jentelegoen. Om vi skulle utført observasjonen på nytt, ville vi mest sannsynlig valgt å bruke en type jentelego som var enda mer stereotypisk, som for eksempel *Lego Friends*. Et annet interessant prosjekt kunne ha vært å gjennomføre den samme undersøkelsen og bytte ut kvinne-figurene med mer typiske, "rosa" jentefigurer, for å undersøke om barna da hadde valgt et enda mer kjønnsdefinert lekemønster. Ville

det for eksempel være slik at rosa kvinnefigurer i mye mindre grad ble plassert i biler eller i eventyrlige sammenhenger?

Legos historie

I 1916 opprettet snekkeren Ole Kirk Christiansen et lite snekkerverksted i Billund, hvor han hadde store planer om å bygge møbler og hus. Dette ble starten på det som i dag er verdens tredje største leketøysprodusent: Lego. Da snekkerverkstedet hans i 1924 brant ned, bygde Christiansen et større verksted. Han hadde under den økonomiske nedgangstiden på 20- og 39-tallet få kunder, og fokuserte derfor i denne perioden på å videreutvikle sine små prosjekter. Det var på denne tiden at Christiansen begynte å produsere miniatyrversjoner av sine opprinnelige produkter. Det var disse prosjektene som senere inspirerte ham til å starte med leketøysproduksjon³.

I 1932 startet Christiansens verksted å produsere leketøy av tre. Leketøy som sparegriser, jojo-er og biler var blant leketøyene som ble produsert. I 1934 fikk bedriften navnet LEGO. Navnet kommer av den danske frasen *lek godt*. Etter dette valgte bedriften å ha logoen med på alle sine produkter⁴.

På 1940-tallet, da plastikk etter hvert ble mer tilgjengelig i Danmark, bestemte LEGO seg for å produsere sine leker i plast. Til å starte med, hadde de problemer med å få klossene til å henge sammen. Dette ordnet seg etter at de i 1949 laget hule rør på innsiden av klossene. Dette ordnet seg for det meste etter at de laget hule rør på innsiden av klossene. Dette designet har LEGO i dag tatt patent på.

I omtrent 80 år har LEGO utviklet seg fra å være et lite snekkerverksted, til å bli verdens tredje største leketøysprodusent. Den tradisjonelle legoklossen er fremdeles den mest sentrale brikken for leketøysproduksjonen, og i løpet av LEGOs produksjonstid har brikken gjennomgått en omfattende utvikling. I 2012 var det 80 år siden selskapet Lego ble opprettet, og det finnes i dag flere Legolandparker rundt om i verden. Legoselskapet har hatt nedgangstider ettersom videospill og elektronikk på 90-tallet erstattet de karakteristiske plastklossene. Etter en stund, var LEGO på vei opp igjen grunnet blant annet produksjon av brettspill, dataspill og filmer. LEGO har også satset på en god del ulike temaer, og har i tillegg til sine egne temaer kjøpt lisenser til kjente navn som Harry Potter og Star Wars⁵.

³ Mortensen, Tine Froberg
http://aboutus.lego.com/nb-no/lego-group/the_lego_history (Nedlastet 29.03.14)

⁴http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Lego (Nedlastet 03.03.14)

⁵ Ratvik, Elise Hellem; Bremere, Agnese
<http://www.nrk.no/kultur/lego-feirer-80-ar-i-ar-1.8281285> (Nedlastet 29.03.14)

Kjønnsroller og likestilling

I alle land er det forskjeller i kjønnsrollene, dvs. forventinger basert på kjønn, og disse forskjellene varierer fra kultur til kultur. Synet på disse kjønnsrollene har forandret seg de siste tiårene. I vår tid er det vanlig at unge jenter tar både utdanning og deltar i yrkeslivet. Vi skal ikke så veldig langt tilbake i historien da dette ikke var naturlig eller selvsagt. I Norge er det i dag mer vanlig at fedre tar ut pappapermisjon og at de tar ansvar for flere omsorgsoppgaver enn før.

Kjønns sosialiseringen starter på mange måter med en gang vi kommer til verden. Jenter vokser opp med rosa klær, hårpynt og typiske "jenteleker", mens gutter får tildelt blå klær, biler og typiske "gutteleker". Under barnets første år kan det være at barna utvikler ulike måter å tenke på, og de kan få inntrykk av at ulike oppgaver passer til et bestemt kjønn, og det finnes i dag mange klare kjønnsforskjeller. Det finnes blant annet statistikk som viser at kvinner fortsatt utfører den største andelen husarbeid, som matlaging og vasking. Menn tar i stor grad seg av ytre vedlikehold av hus og bil. Likestillingskampen har lenge vært en sak på den politiske agendaen, spesielt siden årene rundt 1970. I dag er likestilling en sentral verdi som vi mer eller mindre tar for gitt. Slik har det ikke alltid vært.

Selv om kvinner hadde hatt begrenset stemmerett i Norge siden 1901, fikk de ikke allmenn stemmerett før i 1913. Allerede i 1911 møtte imidlertid Anna Rogstad på Stortinget som vararepresentant. Likevel gikk det åtte år til Karen Platou ble Norges første, faste kvinnelige stortingsrepresentant i 1922, og den første kvinnelige statsråden fikk vi først da Kirsten Hansteen ble konsultativ statsråd i 1945. I 1965 var det for første gang to kvinner i regjeringen, og Elisabeth Schweigaard Selmer fikk den tunge posten som justisminister. I 1981 ble Gro Harlem Brundtland Norges første kvinnelige statsminister, og da hun på nytt ble statsminister i 1986, var åtte av de atten statsrådene kvinner. Kvinneandelen i regjering har siden aldri vært under 40 %. I dag er fire av de mektigste posisjonene i Norge – statsminister, finansminister, NHO-leder og LO-leder – bekledd av kvinner⁶.

I 1968 ble Lilly Bølviken Norges første kvinnelige høyesterettsdommer, men først i 2004 ble en sak i Høyesterett for første gang satt med fem kvinnelige dommere. Kristine Bonnevie ble Norges første kvinnelige professor da hun ble professor i zoologi ved Det Kongelige Frederiks Universitet (Universitetet i Oslo) i 1912⁷. Dette var like etter at kvinner i 1912⁸ fikk adgang til alle statlige

⁶ Johansen, Elisabeth

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/bld/kampanjer/allmenn-stemmerett/tidslinje.html?id=661778>
(Nedlastet 07.03.14)

⁷http://no.wikipedia.org/wiki/Kristine_Bonnevie (Nedlastet 29.03.14)

embeter bortsett fra de kirkelige, diplomatiske, militære og statsrådsembetene. Denne endringen kom faktisk igjennom mye på grunn av at UiO sto i fare for å miste Bonnevie til Bergen Naturhistoriske Museum, der professorater ikke var embeter.

I Norge har likestillingen historisk handlet mest om kvinners rettigheter, men begrepet har med tiden fått en bredere betydning. I dag handler det om likestilling mellom kjønnene uavhengig av seksuell orientering, alder, etnisitet og religion.

LEGOs ansvar

LEGO produserer leker for et internasjonalt og verdensomspennende marked, men laget ikke egne byggesett for jenter på 70-tallet. Den mer kjønnsdelte produksjonen kan ha sammenheng med hvordan LEGO de siste tiårene har rettet seg mot et mer globalt marked. Det er en kjensgjerning at Norge, de skandinaviske landene, og også Vest-Europa, har kommet langt når det gjelder kjønnslikestilling. Er det da kanskje slik at LEGOs kjønnsstereotype byggesett er et resultat av en tilpasning til et globalt marked hvor likestillingen ikke er kommet så langt? Det er godt mulig at det er slik, men er det sånn det skal være?

Som det fremgår ovenfor har vi kommet veldig langt i likestillingsarbeidet, og mange andre europeiske land har en tilsvarende likestillingshistorie. I dag er det helt naturlig at kvinner har en karriere, viser eventyrlyst og er ambisiøse. Burde ikke dette reflekteres i lekene våre barn leker med? Og burde ikke legomennene også ha rosa klær, ha pusekatter, stelle blomster, skifte bleier, shoppe og være frisører? Det er tross alt når vi er små at vi er mest mottakelige for påvirkning, og det bør være et ideal å oppdra barn som har likestilling i blodet. LEGO har som leketøysprodusent et ansvar for å påvirke barna på en positiv måte, og for ikke å være en bremsekloss for likestillingen.

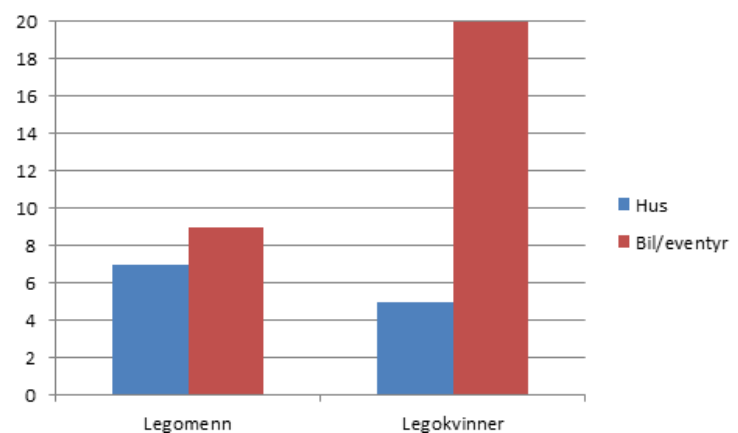
Drøfting av resultater

Resultater

Jenters plassering av Legofigurene

Diagrammet til høyre illustrerer plasseringene utført av jenter. Vi observerte flest jenter under den deltakende observasjonen, og

diagrammet illustrerer et svært tydelig resultat blant jentene mellom 7 og 9 år. Jentene plasserte 20

⁸ <http://www.hf.uio.no/iakh/forskning/prosjekter/2013-prosjektet/publikasjoner/kvinnens-adgang-til-embetene.pdf> (Nedlastet 29.03.14)

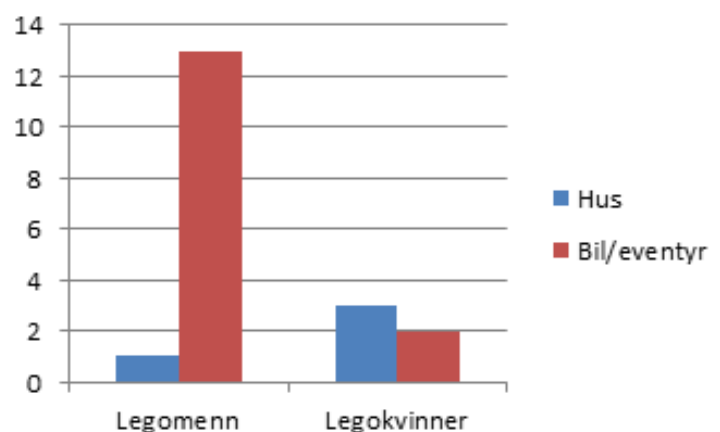
legokvinner som på i bilen eller på eventyr. Jentene vi observerte under den deltakende observasjonen plasserte flest legomenn i hjemmet; hele syv personer, mens de plasserte bare fem legokvinner i hjemmet.

Resultatene forteller oss at vi kan avkrefte vår første hypotese; *jenter vil velge å leke med typisk jentelego, og vil utføre plasseringene av legomennesker deretter*. Vi antar at disse resultatene til en viss grad kan fortelle oss at jenter i mindre grad enn først antatt utfører sin lek etter tradisjonelle kjønnsrollemønstre. Vi kan dermed anta at jentene i dette tilfellet ikke ble påvirket av Legos stereotypiske leker, og i stedet lekte fritt, individuelt og uavhengig av de ulike lekene.

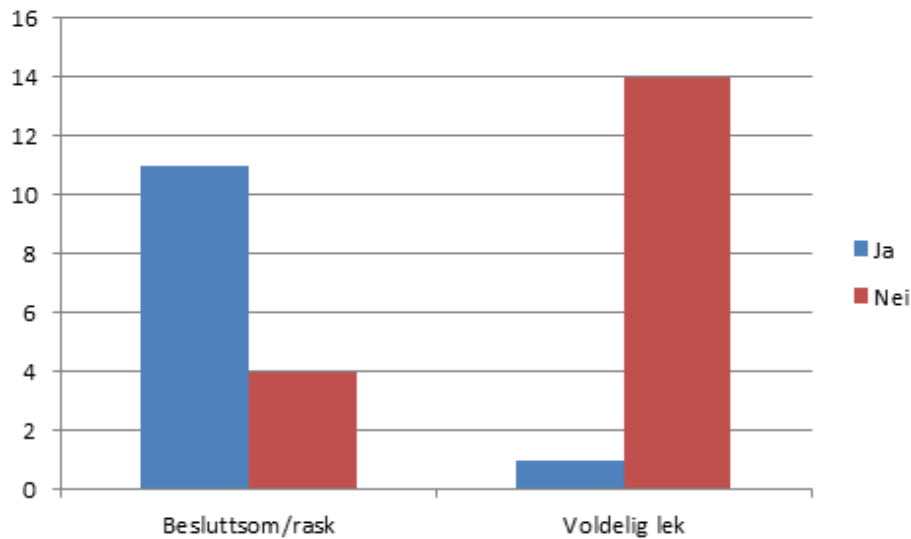
Gutters plassering av Legofigurene

Diagrammet til høyre illustrerer guttenes plasseringer av de ulike Lego-figurene under den deltakende observasjonen. Guttene plasserte tre Legokvinner i hjemmet, og én legomann i hjemmet. Det var en betydelig forskjell mellom plasseringer av kvinner og menn på «eventyr». Guttene valgte å plassere til sammen 13 legomenn og bare to legokvinner på eventyr.

Vi ser en tydelig tendens blant guttenes plasseringer av ulike Lego-figurer. De følgende plasseringene kan til en viss grad bygge på stereotypiske kjønnsrollemønstre, og ulike påvirkninger fra Legos produkter og utseende. De deltakende guttene plasserte en betydelig større andel gutter i bilen og på eventyr. Guttene plasserte også flest jenter i hjemmet, men disse tallene var mer utjevnet. Guttene plasserte kun en mann i hjemmet.

Disse dataene bekrefter vår andre hypotese; *gutter vil velge å leke med typisk guttelego, og vil utføre plasseringene av legomennesker deretter*. Ut i fra disse resultatene kan det se ut til at guttene utførte sin lek basert på stereotypiske kjønnsrollemønstre.

Jenters oppførsel under den deltakende observasjonen

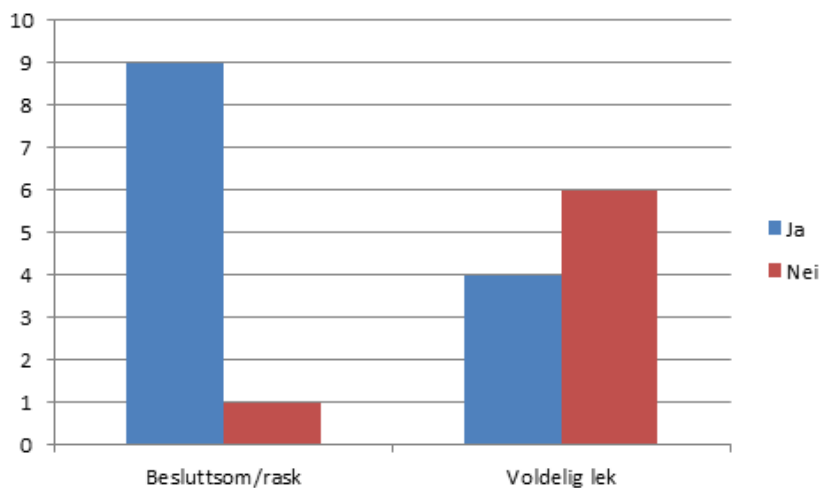
Diagrammet ovenfor illustrer jentenes oppførsel under den deltakende observasjonen. Diagrammet forteller om jentene tok raske beslutninger da de skulle plassere legomenneskene, og om leken var voldelig eller ikke-voldelig. Voldelig lek definerer vi ut i fra hvordan barna leker. Er de voldsomme og brutale? Leker de at legofigurene skyter hverandre, at de sloss eller at de for eksempel kjører om kapp i biler? Er de høyrøstede og lager mye lyd?

Grunnen til at vi valgte å ta stilling til og kommentere slike ting under denne observasjonen, var fordi vi i starten av den deltakende observasjonen var usikker på hvilke resultater vi ville få. Da vi lagde skjemaene, visste vi ikke hvilke faktorer som ville spille inn på resultatene våre, og vi ville derfor heller ta med litt mer informasjon enn nødvendig eller for lite.

Resultatene viser at 14 av 15 jenter utførte leken på en ikke-voldelig måte. Det var elleve jenter som var besluttomme når de utførte plasseringer av legofigurene. Av de 15 jentene som ble observert, var fire av dem usikre når det gjaldt plasseringer av legofigurer. Observasjonen kan ha blitt oppfattet som fremmed og merkelig fra barnas side, og dette kan ha hatt innvirkning på deres oppførsel.

Gutters oppførsel under den deltakende observasjonen

Diagrammet under illustrerer guttenes oppførsel under den deltakende observasjonen. Diagrammet forteller at ni av ti gutter var besluttomme da de utførte plasseringene av legofigurene. Seks av ti gutter utførte leken på en ikke-voldelig måte. Ut i fra vår definisjon på voldelig lek, var det fire av ti gutter som lekte på en «voldelig» måte under den deltakende observasjonen.

Sammenlikning av gutters og jenters plasseringer og oppførsel

Et resultat av undersøkelsen er at guttene i større grad enn jentene plasserte Legofigurene i stereotypiske kjønnsrollemønstre. Det kan virke som om jentene til dels leker mer fritt og individuelt, til forskjell fra guttene som i større grad velger typisk guttelego. Jentene plasserte flere Legokvinner på «eventyr» og i biler enn det guttene gjorde.

Konklusjon

Da vi bestemte oss for å forske på Legos kjønnsdelte produkter og hvordan dette ville påvirke barn lek, hadde vi ikke vanskeligheter med å formulere vår problemstilling. Vi så på det som åpenlyst at jenter leker med "rosa" jentelego og gutter med guttelego.

Gjennom dette prosjektet har vi stor grad erfart hvordan barn påvirkes av LEGOs kjønnsstereotypiske produkter. Et annet resultat er at jenter var mindre tradisjonelle i sin lek enn guttene. Jentene plasserte de kvinnelige lego-figurene i aktive settinger, og ikke først og fremst innenfor og ved legohuset og i hagen.

Når det kom til guttenes lek, erfarte vi at de snakket om "jentelego" og "guttelego", og plasserte legofigurene deretter.

Sett i våre øyne, er resultatene vi har fått under denne forskningsprosessen interessante. Vi mener at dette tyder på at jentene, gjennom sin lek, i en mye større grad ønsker å bryte ut av det kjønnsdelte lekesamfunnet, til forskjell fra guttene. Vi håper derfor at denne undersøkelsen kan føre til at andre i senere forskning kan gjenoppta dette spennende temaet, slik at disse teoriene kan forsterkes.

Avsluttende refleksjoner

For oss, som er født i andre halvdel av 90-tallet, har det vært interessant å tenke over Legos utvikling i et historisk perspektiv. Våre mødre lekte med kjønnsnøytral Lego, og de vokste opp i et samfunn som ikke var så kjønnslikestilt som vårt. Samfunnet vårt nå er mye mer likestilt. Lego har utviklet seg i motsatt retning, mot tradisjonelle kjønnsroller og symboler.

Kjønnsrollemønsteret i samfunnet er med på å styre barnas lek. Det er kjent at likestillingen er kommet langt for kvinner i Norge, og jenter har i dag stort sett de samme mulighetene som gutter. En interessant diskusjon er imidlertid om likestillingen for gutter på en måte ikke er kommet like langt. Det er fremdeles mange fordommer i samfunnet knyttet til menn som beveger seg utenom forventningene til mansrollen. Kvinner som fremstår som tøffe og som utfører oppgaver som tradisjonelt har vært mannsdominerte, blir for det meste beundret og fremhevet som gode eksempler for likestillingen. Det samme er ikke tilfellet for menn; menn som har det som tradisjonelt har blitt sett på som feminine kvaliteter og utfører oppgaver som tidligere har vært sterkt knyttet til kvinnerollen, opplever ofte å bli sett ned på og ansett som svake. Vi kan litt enkelt si at likestillingen er kommet så langt at det er greit for kvinner å være som menn, men at det fremdeles ikke oppleves som helt greit for menn å være som kvinner. Disse underliggende fordommene som finnes i samfunnet, blir videreført direkte og indirekte på forskjellige måter gjennom oppdragelsen og sosialiseringen av barn i samfunnet. Dette kan være noe av årsaken til at et flertall av jentene sendte kvinnelige Legofigurer på eventyr, mens ganske få gutter gjorde det samme.

Det har vært spennende og interessant å arbeide med dette prosjektet. Vi har fått muligheten til å erfare hvor kompleks det er å stille de riktige spørsmålene, og deretter tolke resultatene av en undersøkelse. Vi er svært takknemlige for å ha fått delta i "Holbergprisen i skolen 2014".

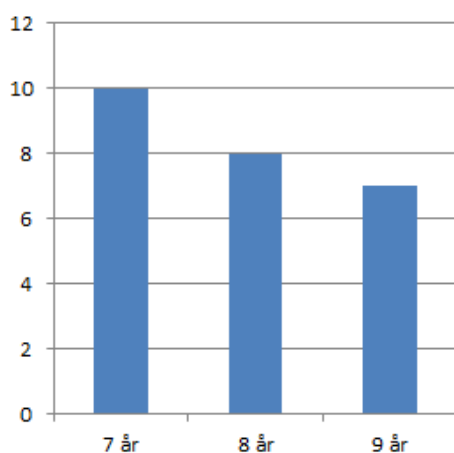
Litteraturliste

- Westersjø, Kval, Andreassen, Henningsen (2012). *Mangfold*. Cappelen Damm
- <http://www.hf.uio.no/iakh/forskning/prosjekter/2013-prosjektet/publikasjoner/kvinner-adgang-til-embetene.pdf> (Nedlastet 07.04.14)
- <http://kilden.forskningsradet.no/artikkel/vis.html?tid=37168> (Nedlastet 07.04.14)
- <http://www.nrk.no/skole/klippdetalj?topic=nrk:klipp/876045> (Nedlastet 07.04.14)
- http://no.wikipedia.org/wiki/Norges_H%C3%B8yesterett (Nedlastet 07.04.14)

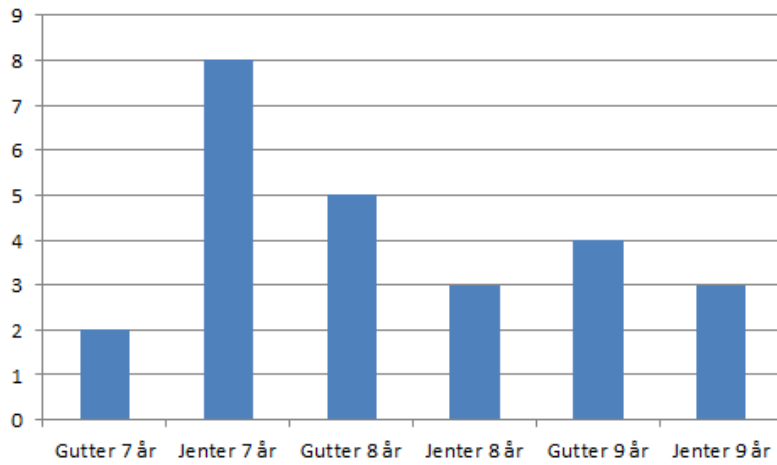
Bilder

- Forsidebilder er hentet fra www.flickr.com (07.04.14)
- <https://www.flickr.com/photos/realgenius/12586364664/in/photolist-kbdpHj-7zYk2T-kboQX7-66V3v5-5wYhwv-7k4se4-8zPmtm-8zLdTP-7Cch5D-e8aVKP-bNY1hi-aJRkbK-bipAiB-mhrstZ-dXCtUx-mf26in-gKMMMyR-aKCzR-8oUnGy-dGLuWQ-jTupoR-9fpLpA-9fmC2z-9fpMqu-ccMG3d-kqgZKB-bqtMJk-aqRvSA-a6o6KL-keWeou-bMsdsg-ikzpuy-doAsi-dqLym2-mYgkHX-aHFsrD-aKZMQz-aNVu5B-aHFtqa-aHFtbk-aNVuCg-aNVukP-byZc5S-78CvW-aNYPqa-6eWQDm-855DHq-BSL8N-9B9ope-aJc7pr/>
(Nedlastet: 11.04.2014)
- <http://www.seoblocks.com.au/about-us/> (11.04.2014)
- Resten av bildene i oppgaven har vi selv fotografert.

Vedlegg

Aldersfordeling blant barna under den deltakende observasjonen.

Aldersfordeling blant jenter og gutter under den deltagende observasjonen.

Person: Gutt ☐		Jente ☐	
Alder (år) <input type="text"/>			
Lek	Mann ☐	Kvinne ☐	
Beskrivelse av personen som yrke		Beskrivelse av personen ett yrke	
Barnet		Kommentar →	
		Ja	Nei
Beslutsom / ask			
Nøtende			
Voldelig lek			
Ikke-voldelig lek			
Plassering		Mann	Kvinne
Hud			
Bl / eventyr			

Skjema som ble brukt under den deltagende observasjonen.

Utvalget av legokvinner brukt under den deltakende observasjonen.

Utvalget av legomenn brukt under den deltakende observasjonen.